

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. III. De Mari interno in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

hîc multa turbat, atque confundit: probabile est quoque dictum esse SCYTHICVM.

CHRONIVM seu *Saturnium* porrigitur à Fl. Paropamisio ad *Rubeas Prom.* vulgò *Nort Cap*, aut *Novikin* ex Plinij mente, atque dictis. Sic autem appellatur vel à virilibus Saturni huc proiectis, vel à planetâ Saturni hîc dominante, vel quod hîc regiones abundant plumbo, ideóque carcer Saturni finguntur à Mythologis: at plumbum exprimi nomine Saturni à Chymicis quis ambigit? Quod autem Dalecampius hanc dictionem *Chromium* deflectit à voce *Groenland* minimum vaticinatur.

PIGRVM supra Scotiam versus Thulem & *Rubeas Prom.* extendebatur, & à Tacito *immutum* dicitur, & *grave remigantibus*, & ne ventis quidem attolli posse. Cuius lentoris multas causas proferunt veteres. Tacitus, Dionysius & Eustathius id referunt in Solis abcessum. Tacitus putat quoque tantam molem non posse vento commoueri. Festus Auienus credit nullos hîc ventos esse, quia hîc terræ rariores ex quibus exhalatio ventorum materies, quod ex libris Olai refutatur. Idem Festus causam refundit in algam marinam, quam *Fucum* appellat, quâ irretiuntur naues. Himilco Carthaginensis qui eodem tempore lustravit Borealem plagam, quo Hanno Australem, lentum hoc esse scripsit mare ob belluas, & pisces innumeros inter quos reptât potiùs naues, quàm procedunt. Pytheas denique Massiliensis apud Strab. lib. I. vulgavit hoc mare *Εοικὸς πνεύμονι θαλάσσιω*, simile *pulmoni marino*, ideóque *μήτε πορευτὸν, μήτε πλωτὸν εἶναι*, neque pedibus, neque nauibus traici posse, cuius se mendacij testem profiteretur.

CAPVT III.

De Mari interno in genere.

DE hoc mari quatuor consideramus in præsentia, Nomen, Coniunctionem, Ortum, Diuisionem.

NOMEN I. & communissimum *Mediterraneum*, quod medias terras subeat. II. *Interior* ἢ ἕσω θάλασσα, ob eandem causam. III. *Pontus* apud Herodotum in Melpomene, vbi ait Geryonem ἔξω Πόντου habitasse *extra Pontum*. IV. Scriptoribus Latinis & Græcis *nostrum* ἢ κατ' ἡμᾶς. V. Videtur à Pomponio Mela lib.

1. *Lybicum* nominari, vnde & à Luitprando Ticinensi *Africanum* appellatur. v. *Mare Magnum* tam apud Sacros quàm Prophanos auctores vocatur. *Mare Tharsis* ei proprium non est, sed Oceano quoque conceditur in sacris Codicibus. vii. Denique Solinus cap. 26. hoc quoque *Mare Oceanum* appellauit.

CONIUNCTIO vtrum fuerit à initio mundi videntur plerique veterum negasse. Diodorus Sic. lib. 5. cap. 2. Strabo lib. 2. Seneca lib. 6. Natur. quæst. cap. 29. Plinius lib. 3. in Procemio, & lib. 6. cap. 1. Solinus cap. 26. vt Poëtas omittam. Eratosthenes apud Strabonem duas proponit rationes quibus id conficiat, quas idem Strabo irridet non confutat, prima erat de diuersitate soli, altera de *tanîâ* sub mari latente. Quomodo autem hæc duo maria, olim separata, coniuncta sint, duæ reperiuntur antiquorum opiniones. Prima est Mythologorum, qui hoc affingunt Herculi, quibus & subscribit Diodorus Sic. lib. 5. cap. 2. Altera id tribuit Oceani æstibus, cuius auctores Seneca lib. 6. Nat. quæst. cap. 29. Plinius lib. 6. cap. 1. Eratosthenes apud Strabonem modum distinctiùs explicat cum ait, Fluios priùs stagnantes, deinde mari receptos, loca hæc detexisse quæ priùs *Palustria* erant *πυλάδα*. Faucet & huic opinioni, qui apud Marianam lib. 1. Rerum Hisp. dicunt, montes illos quos *Columnas Herculis* vocant, aggere comportato excitatos esse.

ORTVS Mediterranei maris à veteribus in controuersiam reuocatus est, inquit Solinus cap. 22. *Aliqui* ex Oceano prodire putauerunt, inter quos numerabis auctorem lib. de mundo. *Alij* ex Ponto dixerunt existere, quia ab Euxino æstus profluus nunquam recipitur, quod argumentum non inane Solinus vocat, cuiusque meminit Plinius lib. 4. Et nos aliàs hanc quæstionem iterum expendemus. In præsentia statuimus, à primo rerum molitore sic esse fusa maria, vt aliqua terram circumluerent, alia eandem subirent.

DIVISIO quoque illius maris non vna proponitur ab antiquis,

Prima est Strabonis lib. 1. in *Dextrum* latus & *Sinistrum*; hoc *Europam*, illud *Africam* putat alluere.

Secunda est Plinij, Solini, & aliorum in quatuor sinus. *Primus* à freto Gaditano ad Siciliam extenditur: *Secundus* à freto Siciliæ, ad montes Acroceraunios: *Tertius* hinc ad Hellespontum: *Quar-*

tus Ponto Euxino conficitur.

Tertia est Pomponij Melæ in tres tantum Sinus: sic enim loquitur cap. 3. lib. 1. *Mare quod primo Sinu accipit Ægeum dicitur: quod sequenti in ore Ionium, Adriaticum interius: quod ultimo nos Tuscum, Graij Tyrrhenum perhibent.*

Quarta est Strabonis lib. 2. in 5. Sinus, nam quatuor Plinianis addit quintum, quod oppositum Euxino vocat ad dextrum Asiæ Minoris latus, conflatum ex Ægyptio, Pamphylo, & Illico; quem vnâ voce Eustathius in Dionysium Παρθένος κόλπον appellauit.

Quinta est Solini cap. 26. vbi mare interius ita diuidit: *Ægyptium Pelagus Asia datur: Gallicum Europe; Africum Libye: his vt queque proxima sunt venerunt in partes partium.* Sed hac diuisione Ægeum, & Euxinum excludit.

Sexta est Aristotelis 2. Meteor. cap. 1. vbi agit de profunditate maris, & sic enumerat hæc nomina, Πόντος, Αἰγαῖος, Σικελικός, Σαρδονικός, Τυρρηνικός; vbi tamen transpositio irrepfit, nam Tyrrhenum præcedere debet Sardoum.

Septima denique ex omnibus illis conflatur, diuiditque mare Interius in Sardoum, Tyrrhenum, Ionium, Ægeum, Euxinum, Parthenium, Libycum: quibus iunges Caspium, siquidem hoc cum Euxino iunctum cuniculis, plerique contendunt.

CAPVT IV.

De Sardoo & Tyrrheno.

§. 1. De Sardoo.

SARDOVM mare dicebatur quidquid à freto *Gaditano* ad *Sardiniam* porrigitur, vt ex Aristotele constat 2. Met. cap. 1. Eratosthene apud Plinium lib. 3. cap. 3. Strabone lib. 5. Polybio denique lib. 3. apud quem Rhodanus Fl. cadit in Sardoum mare.

Sed amplum illud maris spatium varia fortitur nomina, ex regionibus quas alluit, ea nos ex Ptolemæo, Strabone, Plinio, Melæ, & aliis colligemus.

IBERICVM ab vtroque latere Libyæ, & Europæ decurrit, & nomen habet ab *Ibero* nobilissimo Hispaniæ fluuio. Eius limites Ptolem. assignat versus Hispaniam *Charidemi Prom.* versus